

Heerlen

Memo

Aan
leden werkgroep bodembeleid 1.4

Afschrift aan
bodem

Kenmerk

Datum
19 november 2021

Status
informereren

Onderwerp
N8: Analyse Lokale Maximale Waarden onder de Omgevingswet

Bijlage(n)

Hannie Berghs

Vraagstelling:

Bieden de bruidsschat, overgangsrecht en algemene regels voldoende ruimte om de eventuele Lokale Maximale Waarden nog te hanteren bij alle sporen?

Wat is nu vastgelegd:

Vanuit het Limburgse 4 sporenbeleid gelden eventuele gebiedsspecifieke normen (Lokale Maximale Waarden) voor alle sporen: hergebruik, saneren, bouwen en ruimtelijke plannen.

Domein Ruimte - Team
Bouw- en Milieutoezicht
en Bodem

Limburgse gemeenten en provincie hebben zich geconformeerd aan dit meer-sporenbeleid en dit ook opgenomen in de Nota's bodembeheer/bodembeleidsplannen.

In de landelijke regelgeving is er een rechtstreekse koppeling gelegd tussen hergebruiksspoor (Besluit bodemkwaliteit) en saneringsspoor (Wet bodembescherming, Besluit bodemkwaliteit). Als er lokale maximale waarden voor hergebruik zijn vastgesteld in een gebied, dan gelden deze ook als terugaanneerwaarde.

Welke rol hebben de LMW's onder de Omgevingswet?

LMW t.a.v. hergebruik

In dit kader zijn de volgende bepalingen relevant:

BAL Artikel 4.1272 (milieu: kwaliteitseisen)

1. Met het oog op het beschermen van het milieu wordt in het kader van functionele toepassingen als bedoeld in artikel 4.1269, tweede lid, a tot en met e en g, en derde lid, onder a en c, op de landbodem alleen grond of baggerspecie toegepast van een kwaliteit die volgens een milieuverklaring bodemkwaliteit voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 29, vierde lid, van het Besluit bodemkwaliteit, die gelden voor:

- a. **de kwaliteitsklasse** waarin de ontvangende landbodem volgens dat besluit is ingedeeld; en
- b. **de bodemfunctieklass**e landbouw/natuur, wonen of industrie, waarin de ontvangende landbodem volgens artikel 5.89p van het Besluit kwaliteit leefomgeving is ingedeeld, of de bodemfunctieklass e landbouw/natuur als de

ontvangende landbodem niet in de bodemfunctieklassen wonen of industrie is ingedeeld.

BAL Artikel 4.1273 (maatwerk kwaliteitseisen)

In dit artikel zijn enkele specifieke voorwaarden en beperkingen opgenomen voor het stellen van maatwerkregels en maatwerkvoorschriften waarbij kwaliteitseisen waaraan grond en baggerspecie bij het toepassen moeten voldoen, worden versoepeld (vergelijkbaar met de huidige Lokale maximale Waarden). Kort gezegd komt het erop neer dat slechts gebruik kan worden gemaakt van soepelere eisen als de grond of baggerspecie afkomstig is uit een aangewezen bodembeheergebied.

Besluit kwaliteit leefomgeving, Artikel 5.89o (aanwijzing bodembeheergebieden)

In een omgevingsplan kunnen een of meerdere gebieden worden aangewezen. Het aanwijzen van bodembeheerplannen is onder meer een voorwaarde voor het stellen van maatwerk aan kwaliteitseisen bij toepassingen. Een gemeente kan, onder voorwaarden, een groter gebied aanwijzen, waaruit grond of baggerspecie afkomstig moet zijn.

Artikel 5.89p (indeling landbodem in bodemfunctieklassen)

De gemeente neemt in het omgevingsplan een bodemfunctieklassenkaart op, met de volgende klassenindeling:

1. landbouw en natuur
2. wonen
3. Industrie

Omgevingswet Artikel 3.5 (gelijkstellingen) – overgangsrecht

Bestaand gebiedsspecifiek beleid uit de nota bodembeheer (en dus de toepassing van LMW's als toepassingseis) wordt van rechtswege onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Als in het huidige gebiedsspecifieke beleid is vastgelegd dat de kaart van een ander bestuursorgaan ook gebruikt mag worden als milieuverklaring, dan valt dit ook onder het overgangsrecht en wordt dit onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan (Bron: bodembeheer van de toekomst: Transitie nota bodembeheer en BKK/BFK naar het stelsel van de Omgevingswet).

LMW bij saneren

De MBA "saneren" vindt altijd plaats in combinatie met een (andere) activiteit.

Met betrekking tot saneringsdoel zijn de volgende artikelen uit het BAL relevant:

BAL Artikel 4.1241 (bodem: afdekken als saneringsaanpak)

In artikel 4.1241 is het afdekken als saneringsaanpak geregeld. Die aanpak gaat ervan uit dat de verontreiniging in de bodem blijft en dat een afdeklaag wordt aangebracht om blootstelling van mensen aan die verontreiniging te voorkomen.

1. Er wordt een afdeklaag aangebracht die blootstelling van mensen aan verontreiniging op of in de bodem voorkomt.
2. De afdeklaag bestaat uit:

- a. een duurzaam aaneengesloten verhardingslaag; of
- b. een laag grond of baggerspecie met een minimale dikte van 1,0 meter met een kwaliteit die volgt uit artikel 4.1272.

BAL Artikel 4.1242 (bodem: verwijderen van verontreiniging als sanerings-aanpak)

Verontreiniging van de bodem wordt verwijderd door de grond te ontgraven totdat de stof, die boven de interventiewaarde bodemkwaliteit of de lokale waarde in het omgevingsplan was aangetroffen, niet meer voorkomt in een concentratie hoger dan het niveau van de waarde die gelijk is aan de waarde voor de bodemfunctieklassse landbouw/natuur, wonen of industrie waarin de landbodem op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving is ingedeeld.

In geval van het toepassen van grond als leeflaag tbv de aanpak "aanbrengen afdeklaag" gelden de *kwaliteitseisen* onder artikel 4.1272 en 4.1273. Op grond van overgangsrecht gelden dan de LMW's als kwaliteitseis.

Bij de aanpak "verwijderen verontreiniging" geldt als doelstelling: ontgraven tot *maximale waarde functieklassse*. Bij deze aanpak hebben de LMW geen rol meer.

LMW als doelstelling bij bouwen onder Omgevingswet

Randvoorwaarden voor bouwen op een bodemgevoelige locatie zijn vastgelegd in BKL (instructieregels) en bruidsschat. Een omgevingsplan bepaalt dat het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie bij overschrijding van de lokale toelaatbare waarde (vanuit bruidsschat is dit interventiewaarde), uitsluitend is toegelaten nadat de in het omgevingsplan voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen zijn getroffen.

Voor de maatregelen die moeten worden getroffen wordt verwezen naar paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat betekent dat de bodem moet zijn gesaneerd volgens de regels (standaardaanpakken verwijderen of afdekken) in die paragraaf.

Hiermee is de bodemkwaliteitsdoelstelling voor bouwen op een bodemgevoelige locatie (in beginsel) gekoppeld aan de algemene regels van het BAL "saneren".

LET OP: De lokale toelaatbare waarde onder de Omgevingswet is iets anders dan de huidige Lokale maximale waarde.

LMW als doelstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen

Zie analyse bodemtoets bij bestemmingsplannen/bestemmingswijzigingen.

Wat betekent dit? (analyse)

Hergebruik

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat de Lokale Maximale Waarden, via het overgangsrecht, onder de Omgevingswet dezelfde rol blijven houden voor wat betreft het hergebruiksspoor (toepassen grond/baggerspecie).

Saneren

Bij saneringen waarbij een leeflaag wordt aangebracht (aanpak aanbrengen afdeklaag) worden de kwaliteitseisen bepaald door de eisen voor toepassen

grond/baggerspecie /hergebruik. Ook in deze situatie blijven de LMW's een rol spelen, (maar dan vanuit het hergebruiksspoor).

Echter, de rol van LMW als saneringsdoelstelling op zich komt te vervallen. Dit is met name relevant bij de aanpak "verwijderen van verontreiniging".

De vraag is of dit laatste als problematisch moet worden gezien, maw, levert dit in de praktijk knelpunten op? In gemeenten/gebieden waar de Lokale maximale waarden hoger liggen dan de normen voor de functieklassen, mogelijk wel. In overige gevallen (het merendeel van de gemeenten/gebiedsdelen) zal dit echter geen rol van betekenis spelen.

Bouwen

Analoog aan de activiteit "saneren", komt bij de activiteit "bouwen" de rol van LMW's als (sanerings/kwaliteitsdoelstelling) deels te vervallen.

Ruimtelijke ontwikkeling

De beoordeling van de bodemkwaliteit bij ruimtelijke procedures komt te vervallen onder de Omgevingswet. In het verlengde daarvan is er ook geen rol meer voor LMW als doelstelling.

Ontstaat er een beleidsvacuum?

Hergebruik

Nee

Saneren

Ja, in enkele specifieke gevallen. Niet Limburgbreed

Bouwen

Ja, zie saneren

Ruimtelijke ontwikkelingen

Ja

Oplossing

Saneren en bouwen

Optioneel: In voorkomende gevallen kan als maatwerkregel worden opgenomen dat de LMW als terugsaneerwaarden worden gehanteerd.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Decentrale regels opnemen voor bodemtoets bij bestemmingswijzigingen